

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. I. Quidnam sibi Christus proneruit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

illud certum fixumque maneat, Christi in caelis interpellationem orationem proprie non esse: Quare negandum esse obiectionis antecedens.

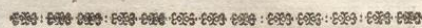
Ceterum cum certum sit beatorum in caelo orare, & nobis impetrare, ut constat ex num. 4. quid dicendum de consequentia erit? Etenim eos non mereri in caelo æque certum est ex dictis cert. 2. num. 5. quare miror Vazquez nostrum tam certam ex oratione, & impetratione ad merita consequentiam reputasse. Etenim, vel oratio, & impetratio sanctorum pro nobis in caelo neganda est contra data fundamenta, Ecclesiam, & historias Ecclesiasticas, in quibus, & B. Virgo oratione atque vberum ostensione, à filio, plurisque sanctos deprecationibus plura dona gratiæ devotis sui hominibus impetrasse narrantur, vel meritum illis in caelo erit concedendum saltem respectu præmij ab aliis recipiendi; satius ergo erit negare consequentiam, quam in alterutrum absurdum incidere. Nec consequentiæ certitudo fundamentum in Augustino habet: licet enim asserat si fides impetret remissionem peccatorum, hanc sine merito non fieri, bene infert ratione materiæ ex fidei impetratione, meritum: quia bona opera, ex quibus fides est, non impetrant nisi meritorie; malè autem inferret ex impetratione præcisè. Nam oratio secluso omni merito ex sola præcantis dignitate impetrat petita: ut de Christo suoque gradu de sanctis beatisque dicatur, *exaltari à Deo pro sua reuerentia.*

DISPUTATIO II.

De his, qua sibi, & aliis Christus de facto est promeritus.

QUATUOR haftenus actibus tempore, valore, & modo meritorum Christi Domini, quidam eis meritis, siue sibi, siue aliis, Angelis scilicet, & hominibus in statu, vel innocentia, vel lapsus fuerit promeritus, examinandum est: qua in eadem regula est in questione de facto, atque de possibili: quidquid enim gratiæ, cum humanitati, tum aliis rationalibus creaturis præsum à Deo fuit, nisi repugnet sub merita Christi venire, Christi meritis obuicisse, cum ob eorum infinitatem, tum ob Christi Domini gloriam, fatendum est.

QVÆSTIO I.

Quidnam sibi Christus promeruerit?

QUOD plura sint in Christi humanitate bona præstita à Deo, v.g. corporis, gloria, nominis exaltatio, materiæ & formæ reunitio, in resurrectione, actus meritorij ipsi, proptè à Deo sunt, vnio hypostatica, gloria animæ, scientia infusa, gratia habitualis, ceteraque dona à nobis supra assignata, non oraria dignitates Domini, imperij, Sacerdotij, &c. De his omnibus statuenandum in hac questione erit.

CERTAMEN I.

Affirmativa questionis decisio De facilibus.

DICO primo corporis sui gloriam Christus meruit, ita omnes Theologi; cum Magistro in 2. d. 18. & S. Th. 3. p. q. 19. a. 3. Vazquez d. 78. c. 1. Sotus d. 4. sect. 3. Lugo d. 27. sect. 2. Vuadingo d. 10. dubio 6. Bernal. d. 55. sect. 3. §. 2. uterque Hurtado ac reliqui Thomista, Scotista, Vazquiani, & Soarista. Probat primò: quia est contra Caluinum 2. inst. c. 17. 4. vlt. Secundo: quia nulla in eo repugnantia absurditatis apparet adhuc cogitatur. Tertiò: quia est in Scriptura satis expressum Lucæ 24. *nomine oportuit patri Christi, & ita intrare in gloriam suam* ubi illud ita causam gloriæ in passione ponit: quæ, ut minimum, gloria corporis intelligi debet. Ad Philipp. 2. *factus obediens usque ad mortem, morti autem Crucis propter quod & Deus exaltauit illum* (ut ait August. ad id Psalmi 109. *De torrente in uia libet propterea exaltabit caput*) à mortuis in resurrectionis gloriam Ad Hebr. 2. *lesum propter passionem suam, gloria & honore coronatum.* Hinc plurimum est: & gloriæ corporis assecas dotes sibi fuisse promeritum: agilitatem, claritatem, atque impassibilitatem, siue earum expedita. Denique corporis sui in cælum cum ingenti pompa & maiestate ascensum, & ingressum: ideo Angeli Esai 63. rogabant *quis est iste, qui uenit, de Edom, tinctus uestibus, &c.* & Psal. 23. *attollite portas Principes uestræ, & introibit Rex gloria:* aiebant Triumphi illius stipatores Angeli: quibus alij quasi rogantes accinebant, *quis est iste Rex gloria?* audiebant uerò ab stipatoribus, *Domini uirtutum ipse est Rex gloria.*

2 Dico secundò, meruit sui nominis exaltationem. Est omnium Patrum, & Theologorum conclusio. Probat primò: quia est contra Caluinum supra. Secundo: quia nil continet, vel repugnantia vel absurdum. Tertiò: quia adhuc est expressior in Scriptura uerbis datis ad Hebr. 2. atque post recitata ex 1. Philipp. immediate dicitur: *& dedit illi nomen, quod est super omne nomen: ut in nomine Iesu omne genu flexatur:* scilicet propter humanitatis humilitatem usque ad mortem Crucis ex obedientia, tanquam meritoriam causam, ut omnes Patres interpretantur, Ambros. ibi Chrysol. hom. 7. in eam Epist. Basil. 4. contra Eunom. ad eum locum Aug. tract. 104. in Ioann. & in Psal. 109. & 2. contra Matrim. c. 5. lib. 3. c. 2. Cyril. 3. Thesau. c. 1. & 11. in Ioann. c. 17. Adde Apocal. 5. *Dignus est agnus, qui occisus est accipere uirtutem, & Diuinitatem, sapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem;* illud autem, *qui,* tantundem ualet *ibi ac quoniam:* sicut paulo ante eius loco positum fuit, *quoniam occisus est:* est autem gloria, honor, & benedictio idem atque confessio illius cum laude, & adoratione ab Angelis, & hominibus: quæ est planè nominis exaltatio iuxta dicta ex 2. ad Philip. *omne genu flexatur caelestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur.* Hanc conclusionem de fide censeo; eliquæ oppositum errorem. Primam uerò ita certam: ut opposita temeraria prorsus sit, errorique proxima.

3 Dico tertio: meruit sibi Christus iudiciariam in homines potestatem cum priuati, tum publicæ cum maiestatem exercendam ira S. Th. 3. p. q. 59. a. 3. Vazquez citatus, c. 2. num. 10. cum aliis. Probat ex Ioan. 5. *dedit eum iudicium facere, quia filius hominis est.* Ex quo id etiam probant Vigilii Pa. 5. contra Euth. Cyril. 2. in Ioann. c. 144. Aug. serm. vlt. de Verbis Domini, licet non adeo clarè postremi, Chrysol. hom. 8. in Ioann. ut omne etiam apprensus præsidium erroris Pauli Samosatani de puro homine Christo auferret, aliter eum locum exponere. Probat secundò: quia nil in eo est repugnantia, vel absurdum. Probat tertio: bene

bene Vazquez: quia licet iudiciaria hæc potestas vnionis iure Christo competat quâ homini, æque, imo verò magis, ei competit iure redemptionis, vt veniens cum seruis, quos redemit quibusque bona sua fuit impertitus ponat rationem, vt sæpe variis parabolis Christus Dominus in Euangelio expressit: quamobrem, licet Angelorum Dominus sit, non est adeò constans, eum illos, quoad essentialè præmium, vindicturum esse, quia nec adeò constans est an illis illam pro eo priori, ex quo suam gloriam meruerunt, meritis suis Christus obtinuerit, de quo q. 2.

4 Dico quartò. Meruit sibi Christus reliquas humanitatis honorarias dignitates, Dominij, Regni Sacerdotijque enumeratas, quas habiturus concluditur Christus, quod de torrente (passionis suæ iuxta Patres) in via liber propterea exaltauit caput; ac de regno & Dominio quidem ex Psal. 2. *Postula à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ. Reges eos Episcopi.* vt explicat August. lib. de vnitate Ecclesiæ c. 7. & 8. Ratio autem est, quia licet dignitas fundamentalis, imò & formalis in actu primo, nondum proximè ad earum vsum expedito, ad hæc omnia vnio hypostatica sit, quâ humanitas & creatis cæteris præcellit, estque vncta oleo Deitatis, vbi primum vnita intelligitur, aut vnita esse physicè potuit, quin eas dignitates haberet in actu primo proximo ad vsum expedito earum, qui quidem ex Dei voluntate pendet insuper, vt communicetur, atque è Christi hominis voluntate vt acceptetur in qua meritum adfuit: quare, licet vnionem siue vnctionem ipsam physicè promereri non potuerit, (de quo inferius dicemus) aut hæc dignitates quoad actus primi expeditiorem ad earum vsum potuit promereri. Capitis etiam dignitas cum duo dicat, & præcellentiam respectu membrorum & virtutem influxiuam in ipsa, ad hæc verò virtutem influxiuam in actu primo proximo ad eius vsum expeditam vterius, & Dei & hominis Christi voluntas, & constituens eiusmodi hominem in reliquorum caput & acceptans, necessaria etiam fuit, licet ad præcellentiam solum decretum Dei de vnione hypostatica sit factis quæ fortasse sub Christi merita cadere nequit, quare absolute dignitate capitis meruit, vt bene Sotus in 4. d. 47. q. 1. a. 2. quia quovisq; vltimo ad earum vsum expedita sunt, perinde sunt, ac si non essent dignitates enumeratæ.

5 Dico quintò reunionem materiæ & formæ in resurrectionem, reliquosque primò meritorios actus, quatenus à Deo sunt, promeritus de facto fuit. Prima pars probata fuit ex 2. ad Philipp. illis verbis *propter quod, Deus exaltauit illum, & illis Psal. 109. propterea exaltauit caput.* Iuxta Augustini explicationem datam num. 1. medio. Secunda pars est Soarj supra, & Bernalis num. 64. licet contra Vazquez num. 13. Granad. tract. 14. d. 2. sect. 2. n. 18. Ratio est facilis: Quia primo actui vel actibus primi instantis Christi Domini adfuerunt omnia, quæ necessaria sunt, vt promerentur à Deo actus reliquos meritorios, prout à Deo sunt, siue auxilia efficacia ad illos: ergo reliquos actus, prout sunt à Deo donaque Dei, primo actu vel primis actibus fuit promeritus. Obicit Granad, primus actus Christi fuit valoris infiniti: ergo adæquat in ratione præmij infinitum valorem meritorium actus cuiusvis: ergo vnus actus nequit promereri plures alios actus Christi, prout à Deo sunt: imò, ne vnus quidem hominis, ne dum omnium reparationem, cum hoc præmium aliquid sit supra actum promeritum qui adæquat ad amissum præmium actus promerentis erat. Si enim aliquid vterius condignè mereretur, præmio illius actus non adæquaretur, sed excederet. Respondetur negando primam consequentiam, Nam vt infiniti valoris est, non est præmium sed solum vt à Deo est, est autem à Deo ratione collationis auxiliij efficacia, quod quidem finiti valoris est.

6 Dico sextò, meruit sibi scientiam infusam, sal-

tem ferè omnem. Est contra Suar. d. 39. Bernalis proximè num. 63. ac Petrum Hurtado: est autem nostræ Vazquez conclusio vbi proximè, & aliorum. Ratio ipsius est: quia, vt dicebamus ex ipso concl. 3. num. 3. meruit sibi iudiciariam potestatem: ad hæc verò exercendam necessaria est subditorum, & actionum eorum omnis, vel plenificientia: ergo & plenificientiam infusam meruit sibi. Debilis ratio: Quia per scientiam earum rerum in Verbo (quæ beata scientia est in aduersariorum sententia) potuit dirigi Christus, ac regi ad exercitium rectum iudiciariæ illius potestatis: quare plenificientia infusa necessaria ad potestatis illius exercitium non fuit. Sed esto fuerit scientia ad iudiciariæ potestatis exercitium necessaria, non tenet adhuc consequentia. Nec enim omnia quæ necessaria ad rectum potestatis vsum inueniuntur, sub eius qui eam meruit potestatem merita cadere necesse est. Patet id quidem in potentiis, intellectiua, & volitiua, quas, licet ab animo distinctas atque vfu potestatis iudiciariæ necessarias, fuisse promeritum Christum, qui eiusmodi potestatem fuerat prouenerit, Vazquez non concedit. Patet in ipsa anima & existentia Christi, quam nusquam meruit, licet ad eum vsum maximè necessariam.

Dices: hæc supponuntur ad scientiam infusam. Sed hoc verum de potentia volitiua non est, si ab animo distinguatur.

Instabis: supponuntur necessario ad quodvis meritum, ac proinde sub meritum cadere non possunt. Sed contra: quia sicut ea ex naturâ suâ iusta plenificientia infusa potest dari independentè à meritis, idôque titulo vnionis, quo in casu, quantumvis necessaria ad iudicandum esset, non posset tamen sub merita venire: solum ergo ex eius necessitate ad vsum iudiciariæ potestatis non probatur firmiter conclusio.

7 Probatur ergo conclusio. Quia actu Charitatis Dei regulato per scientiam vnionis, liberòque, vt diximus in Christo, potuit scientiam infusam promereri & omnem quidem, nisi obstarè, quòd vnionem beatam per actum regulatum per cognitionem aliquam infusam fuerit Christus promeritus, vt dicemus, qui proinde necessario debet ad vnionem beatam meritumque illà regulatum supponi. Idèd ergo, & ne conclusionem hanc ab ea opinione de libertate actus Charitatis sine vnionis Dei præiudicio dependentem reddam, Probo secundo: quia actu meritorio misericordiæ regulato per scientiam infusam, de illo obiecto potuit Christus scientiam infusam ac speciem, vel species aliorum obiectorum omnium, quæ ad illum actum non præcedebant naturâ, promereri.

Oppohit Bernal: quivis actus scientiæ & virtutis in Christo supponit habitum infusum, si supernaturalis est, vt possit connaturaliter fieri; si naturalis, vt eliciatur expedite & decenter ab humanitate. Verum assumit falsum in antecedenti, in hæc enim habitus supernaturalis non requiritur, vt actus connaturaliter eliciatur à potentia, quæ æquè connaturaliter cum auxilio extrinsecò, vel habitu assistente operaretur; sed, vt habitus ipse connaturaliter existat, quia accidens est: quare, licet actus vnus scientiæ infusæ cum auxilio extrinsecò habeatur, vt per illum regulatur actus meritorius scientiæ infusæ siue supernaturalis speciei vniuersalis (si in ea scientia habitualis consistat) connaturaliter eliceretur: ad actum verò naturalem siue scientiæ siue voluntatis habitus non dari ab speciebus diuersos. probabam controuersia de anima. Denique, vt Christo Domino aliquid ex his, quæ de facto habuit datum de facto in præmium negemus, non est satis quod connaturaliter dari nequeat, sed quod dari in præmium absolute non possit, quomodocunq; iis, quæ de facto fuerunt Dei prouidentia, disponatur.

8 Dico septimo meruit sibi habituales gratias, quatenusque habuit ita Rubion in 3. d. 18. q. 1. ar. 2.

Basol. a. 3. Maior. q. 2. Antifiodor. apud Carthianum, q. 1. reputatque probabile Soar. d. 40. sect. 1. est tamen contra Lugo, & Bernal. supra Granad. citata sect. 2. num. 16. & alios ab ipso citatos num. 1. S. Thom. dubia mens. Nam q. 19. a. 3. videtur negare ob rationem iam ex ipso dandam q. 34. art. 3. docet Christum non habuisse suam accidentalem sanctificationem, sicut pueri, sed ob proprium actum, & meritum. Probat: quia in eo nulla est repugnancia, nullum absurdum: ergo meruit de facto quamcumque habuit gratiam habitualementem.

Opponunt aduersarij ex S. Th. quia non posset habere illa pro instanti, quo eam mereretur, sicut nec gloriam corporis habuit, dum illam merebatur, est autem indecens humanitatem Christi aliquandiu tanto dono carere. Negatur facile antecedens, quod paritas gloriae corporis non probat. Nec enim ideo non adfuit Christo, dum eam merebatur, quia primum quod non dignificat meritum, (vt gratia in Christo non dignificabat) nequeat dari cum illud mereretur, sed quia oportuit, vt passione humanitatis redimeretur.

Obiicit Granad. vno est prior merito Christi: ergo & gratia habitualis, vnionis passio, prior etiam erit. Permittit esse passionem physicam: & nego consequentiam. Obiectat Bernal. habitum gratiae idem est cum habitu Charitatis: ergo praecedit infusus actum Charitatis, vt connaturaliter elicatur: ergo & omne meritum. Nego primam consequentiam iuxta dicta n. 7. ea insuper data nego secundam, quae nullatenus inferretur ex illa.

Hanc verò, & reliquas conclusiones datas impugnat Caluinus. Christus sibi aliquid meruit: ergo non nobis solum natus datusque est, iuxta Isaiae, & Zachar. 9. Nec est cur tantopere Dei erga nos in incarnatione & passione charitas commendetur Ioann. 3. & Roman. 8. cum suae humanitatis negotium illis ageretur; Responderetur nostri solum causam & sine Deum incarnatum esse, passumque Christum: licet ex incarnatione, & passione sint commoda humanitati parata, non intentam, saltem primario, idque quin aliquid meriti à nostra reparatione ad ea consequenda diuiteret.

Obiicit secundò. Quod debitum aliunde est primum esse nequit: haec autem omnia debita humanitati sunt titulo vnionis praesupposita: ergo nequeunt esse praemium meritorum Christi. Distinguo maiorem, debitum aliunde titulo iustitiae, transcat: titulo dignitatis solum, nego maiorem. Titulus autem vnionis ad ea omnia dignitatis est solum, non iustitiae. Vnde nego consequentiam.

Dices tandem. Titulo vnionis darentur ea omnia humanitati de facto, etsi merita abessent: ergo non sunt data ob merita; alioqui eis deficientibus non darentur de facto. Nec hic habet locum doctrina de duplici motiuo ac titulo adaequato ea conferendi; cum enim titulus vnionis natura praecedat titulum meritorum, si ille adaequatus sit, pro priori natura ad titulum meritorum; erunt ea omnia à Deo humanitati collata, ab eaque praehabita: quod autem praehabita est materia praemij pro posteriori esse non potest. Melius negabis antecedens: quia ea conferendi adaequatum motiuum merita & vno fuerunt Deo, quare illis deficientibus ex vi praesentis decreti, quod plane non fuisset ea non darentur, solumque dari ex alio possent, quod vnionis titulum pro adaequato motiuo haberet. Sed nescio an melius? Nam licet vno sit motiuum adaequatum, expectari à Deo potuit aliud adaequatum posterius natura futurum, & tunc demum ob vnum quodque eorum adaequata ea omnia humanitati donare.

CERTAMEN II.

De essentiali gloriae animae Christi, siue visionis beatae.

Essentialem animae gloriam siue beatam visionem sub Christi merita cadere non posse docent S. Th. q. 19. ar. 3. vbi Caiet. & Thomista S. Bonau. in 3. d. 18. a. 2. Richar. ibi. q. 1. Gabr. q. 1. vni. ar. 2. concl. 3. a. 3. dub. 2. Almain. q. 1. concl. 3. Palud. q. 2. ar. 3. p. 2. Marfil. q. 1. 2. ar. 1. concl. 3. Scotus q. vn. c. 5. *Hac visio* cum suis Durandus q. 3. num. 6. Sotus in 4. d. 21. q. 2. 2. post primam conclus. Henricus quod 1. 6. q. 6. Alex. 3. p. q. 14. m. 3. 4. 1. ad 2. & 3. Canus 12. de locis. c. 1. 4. Driedo de captiuit. & redempt. Gener. hum. tract. 2. c. 2. p. 3. conclus. 4. Valq. d. 7. 8. a. cap. 2. vbi omnes Doctores antiquos praeter citandos profertentia 2. refert. Granad. tract. 14. d. 1. sect. 2. Ratio. S. Bonau. quia visio Dei fuit dispositio Rationis ad vnionem. Inane & contra omnes, qui visionem humanitatis, titulo vnionis, datam fatentur. Henriquez, quia ex intima praesentia Dei per vnionem oritur necessario, & inevitabiliter tanquam passio visio Dei: nequit autem passio sub merito cadere, nisi quatenus est, cuius passio est, potest sub merito venire: cui rationi, & Canus insistit. Contra: nam est passio sit physica, non ita necessario conferenda est, vt nequeat meriti motiuum etiam spectari. Secundò: intima Dei praesentia per vnionem factis non est, vt sine lumine gloriae possit videri, nedum videatur necessario Deus: sicut nec factis ex intima Dei praesentia per immunitatem. Responderet Canus prius vnium esse menti, seu intellectui Verbum per vnionem, quam substantiae animae, vel humanitatis. Sed in primis vno physica solum fuit, non intentionalis, quae nil amplius praestat, imo admittit accidens prius naturam hypostaticam assumptum, quam substantiam animi, & humanitatis, cum tamen assumi hypostaticè accidens communis negetur. Si autem vno eiusmodi intentionalis fuit ad mentem, deferret Henrici rationem Canus, & migrat ad S. Bonauenturae rationem iam impugnatam; atque insuper cum visionem, seu vnionem intentionalem naturae praecedere ad vnionem hypostaticam asserat, merito erga vnionem hypostaticam det locum, dum illud erga visionem excludere conatur.

2. Vasquez c. 3. probat, quia status beatitudinis, seu visionis ineptus est ad hanc promerendam. Contra: quia vel visio secundum se praesens rationem mentis excludit, vel solum quatenus excludit statum vitoris sit secundum, licet in hac vita meritum visionis Christi, sicut, & aliorum quae de fide nobis meruit, & quae sibi ex Vasquez sententia, nisi aliud obstat, quia non excludit ab illo statum vitoris; primum cum fide de merito Christi pro nobis in hac vita, in qua semper visionem habuit beatam, constare nequit. Responderet Vasquez visionem necessario praecedere bona opera omnia Beatorum: ac proinde sub illorum meritum cadere non posse. Nam de charitate constat, cum sit illius principium, ac de aliis, ad quae ex charitate efficacius aguntur Beati: quare ea omnia fructus beatitudinis sunt. Sed haec in primis non solutio, sed alia Ratio esse, quam ipse affert ex S. Th. Scoto. Gabr. Almain. Paludano, & Durando. Contra secundò: quia, vt dixi d. 1. q. 2. cert. 1. num. 1. & à fine numeri 3. visio ex sola sui existentia non inferri priuatiue necessario in Dei adhuc amorem, nedum in aliarum virtutum affectus, potest enim Dei amor ex alia scientia quam sit beata prouenire, eoque mereri Christus visionem. Item cognitio, quam de suis actibus elicis Christus in eodem instanti habuit, in eos non influit, & quidem Vasquez ipse c. 3. num. 16. §. vlt. fatetur naturalium rerum cursu influere necessario debere visionem in

in amorem, & bona opera beatorum; diuinâ verò potentia posse aliter contingere: ergo & absolute poterit visio sub merito operum eorum venire contra eam sententiam.

Tandem arguit ab absurdo: quia si per actum simul tempore existentem potuit Christus visionem beatam mereri: ergo & per actum tempore subsequendum ad visionem. Sed absurdum non percipio in consequentia. Probat Scotus: quia amor Dei, quem visio causat, est amor finis, qui prior est amore mediorem, cuiusmodi sunt effectus reliquarum virtutum. Sed id fortasse verum haberet, si visio & amor non præuenerentur, ut posse contendimus, affectu alicuius virtutis, sub cuius merito visio caderet. Denique probant alij: Scientia infusa, ex qua Christus meritorie tunc operaretur oriri deberet, vel saltem supponere lumen gloriæ, tanquam quid perfectius: quare, & visionem. Sed oporteret assumptum probari, quod est valde difficile.

3 Ob hoc fortasse Albertus in 3. d. 18. a. 4. Guilielm. de Rubion q. a. 1. Valent. 3. p. d. 1. q. 18. a. 3. punct. 3. §. *quidem*, Soar. d. 40. sect. 2. Ragusa d. 6. §. 1. Lugo d. 27. sect. 2. num. 10. Vnadingo. d. 10. dub. 5. 9. *dico secundo & dico terribi*, docent Christum, potuisse quidem visionem beatam promereri; aut non fuisse de facto promeritum. Sed enim admitta possibilitate merendi, visionem meruisse de facto negari nusquam potest: cum id Christo gloriosius sit, nec valor eius infinis meritis possit deesse: quare dicendum nobis est de facto Christum visionem beatam meruisse. Ita docuerunt iam pridem Antifiodor. lib. 3. tract. 1. c. 7. inuit. Maior. in 3. d. 18. q. 2. Bafol. q. 1. a. 3. Ioann. Maion. d. 17. q. 1. Bernal. d. 55. sect. 3. & Recentiores Complutenses probabile reputant, Albertus Rubion, & Soarius sic de hac sententia concludens sect. illa. 2. *unde, qui illis temeritatis notam inuunt, temere sine dubio loquuntur*. Dedit Rationem conclusionis quia nec ex visionis natura, neque ex his, quæ de facto fuerunt, repugnat dari Christo ob merita visionem beatam, esseque gloriosius quæcumque dona, cum ipsi, tum aliis, donata sunt, atque intuitu meritorum suorum donari potuerunt, ita esse collata. Antecedens partim probatum solutione argumentorum pro sententia 1. partim aliarum solutione, quas subiiciemus. Sed hic Bernalis inconsequentia non omitam. Negabat enim meruisse Christum habitus quosuis, siue naturales, siue supernaturales: quia ante omne meritum, & scientiæ actum supponi debet sufficienter instructus, & omnino expeditus ad operandum; atqui visio maximè expetit beatum ad omnem virtutis actum, magisque, quam habitus quiuus, ut patet, probatque Valquez citatus: ergo visio in tuis principiis supponi debet ad quemvis actum meritorium, nec sub vllum meritum Christi cadere poterit. Secundo ait num. 74. visionem, ut post passionem primariam vnionis, fuisse actum primum elicited ab humanitate, tamen in statu miraculose existentia humanitatis Christi sine Matre præmissos esse alios actus priores, ob quos visio daretur. Sed cum in eo etiam statu adesset vnio hypostatica habens pro passione primaria visionem beatam per te, non minus quam in alio statu in eo etiam actus primus humanitatis esset visio, æque atque in statu alio: quare sub nullius actus meritum cadere posset.

4 Opponit Lugo: exigentia vnionis ad visionem de se adæquata est, & naturalis: ergo independentem à meritis: ergo si visio donetur dependentem à meritis, donatur contra exigentiam naturalem, ac non sine miraculo, quod interfuisse constare deberet, ut data visio ob merita diceretur: non constat autem de eiusmodi miraculo. Bona æquiocatio est in consequentia secunda, Exigentia vnionis naturalis atque à meritis independentens est, non autem, ut datur visio independentem à meritis: quare, cum sic datur visio, contra exigentiam vnionis non sit, nec adest miraculum.

Meliùs probo intercessionem necessariam miraculi in donatione visionis ob merita: quia posita exigentia adæquata visionis pro hoc instanti durationis, si non datur statim, sed pro sequenti, erit in suspensione miraculum: ergo posita exigentia vnionis ad visionem pro immediate sequenti signo naturæ ad vnionem, si suspendatur eius donatio ad posterius naturâ, nempe post merita, erit in ea suspensione ac dilatione miraculum. Respondetur negando consequentiam, quia, quod exigit vnio absolute est, quod datur visio in instanti durationis, quo ipsa est, non autem in instanti, aut signo naturæ, in quo ipsa est, nec in immediato, siue ut non expectetur alius titulus posterius natura vnione, ob quam datur: cum autem sic datur non datur mediatè ob exigentiam vnionis, sed immediate, quia in linea alterius exigentiæ meritiæ titulus ille est, non in linea exigentiæ meritorie, quia gloriosius Christo est titulo etiam suorum meritorum visionem, essentialè meriti beatitudinem habere, quam solo titulo naturalis exigentiæ vnionis: sicut de gloria corporis, vnionis titulo satis debitâ in ælulariorum sententia, aiebat Christus, *nonne oportuit patri Christum, & illa intrare in gloriam suam?* Instat tandem Lugo: visio beata debita est, titulo naturali vnionis præsupposito naturâ ad titulum meritorum: sed quod debitum aliunde præsupponitur materia præmij non est (nil enim commodi afferit merenti habere in præmium quod aliunde erat habiturus, & si non mereretur) ergo visio non est materia præmij in Christo. Multis se trices implicat ut huic argumento respondeant Recentiores Complutenses: cum tamen infirmum sit, & à Caluino obiectum, à nobisque dissolutum sit negotio facili: pro conclusionibus daris cert. 1. quas, licet dogmaticas de gloria Corporis, & exaltationis sui nominis merito Christi, æque impugnat. Nego Minorem de debito dignitatis: quia, cum eo titulo non teneatur Deus necessario dare, quod debetur, si merita accedunt, & impetrant, totam rei vtilitatem afferunt merenti. Secundo: quia gloriosius iucundiusque est rem industria partam habere, quam sine illa, ut Christus nuper aiebat.

5 Huc distuli rejiciendam doctrinam Petri Hurta-do qui. d. 163. sect. 1. subsect. 3. triplicis visionis beatæ in Christo distinctione præmissa, docet primam, quæ Deum solum representat sub Christi merita non venisse, secundam vero, quæ creata præterea (præter peccatum, & ex illo pendentiâ) primamque visionem, & amorem ex ea elicited & inde ortum amorem proponat: & tertiam quæ insuper secundam visionem, & amorem ex ea elicited ostendat meruisse vniam, vel alteram saltem, licet non rigidè, & absolute, sed secundum quid, pro primo incarnationis scilicet instanti. Mitto paradoxon triplicis visionis Deû. Nunc autem, quod huius questionis est, sic impugno. Omnes actus elicited antecedenter ad secundam & tertiam visionem necessarij sunt per te, nullatenusque liberi: ergo nequeunt esse meritorij secundæ aut tertiæ visionis. Secundo: admisso merito Christi respectu alterius ex his visionis pro primo instanti, non est cur & pro reliquis non admittatur. Tertio: licet pro solo primo instanti Christus mereretur alterutram absolute eam mereri dicendus foret, sicuti, qui meretur gratiam, licet non mereatur eius conseruationem, absolute eam mereri dicitur. Quarto: falso supponit non meruisse Christum visionem illam Dei primam cum nulla in eo repugnantia absurditasve, nec ex rei natura, nec ex iis, quæ de facto fuerunt, intercedat, ut patet ex dictis; sed vnus adhuc scrupulus hæret. Tota ratio, ex qua ea omnia data Christo probantur à Theologis est dignitas vnionis: ergo vnio adæquate mouet ut datur. Patet: nam, si adæquate non mouet, ut data probentur, aliud, cum quo integratur adæquatam motiuum, quod de facto fuit aduocandum à Theologis esset, ut bene probaretur fuisse de facto data.

Respondetur

Respondetur dignitatem vnionis petere adæquatè ea omnia conferri humanitati non vticumque, sed modo decentissimo humanitati; modus autem decentissimus humanitati ea recipiendi est, ea recipere ob merita; quare hæc etiam expectari dignitas vnionis exigit. Bene ergo inferunt Theologi ex vnione ea omnia donari humanitati, licet non omnes modum donationis quo decentius ab humanitate recipiantur, à Deoque donentur, intulerint: qui perfectissimus & gloriosissimus humanitati esse debet, atque æque fore ex dignitate vnionis inferitur. Adæquatè ergo mouet suo loco & signo vnio; quin aliud, quod suo gradu moueret, licet vt de facto donarentur, aliud natura posterius exigit intercedere: quare ex vnione rectè inferunt Theologica omnia data, possuntque inferre ex meritis data: quæ solutio instantiam nostram quam num. 4. probabamus in suspensione donandi visionem, quo vsque merita adessent, fore miraculum, clariùs debilitat.

CERTAMEN III.

De merito vnionis hypostatica.

Dico primo: Non meruit Christus nec potuit mereri suam vnionem hypostaticam adæquatè secundum totam eius durationem. Est omnium. Ratio communis Vasquianorum est, quia, vt secundum totam durationem mereretur Christus, deberet in aliquo instanti principium se ipso dignificans meritum cadere sub meritum dignificatum ab ipso, vel dari mutua causalitas & precedentia in eodem genere vnionis pro vno instanti ad vnionem pro alio, & vnio pro primo supponeretur dignificans opera meritoria suæ existentia pro secundo, & vnio pro secundo supponeretur dignificans meritum pro secundo ad sui existentiam pro primo, quod repugnat. Nec minus repugnat vnionem pro eodem instanti dignificare merita ad sui existentiam pro illo, vt patet, quod autem hoc necessarium sit, vt vnio secundum totam suam durationem cadat sub meritum, patet. Nam saltem vnus instantis vnio non potest cadere sub merita operum elicitorum pro instantibus aliis, vt dicebam: ergo, vt cadat sub merita, debet cadere sub merita instantis illius in quo ipsa est, ac non ex meritis aliorum instantium: ergo sub merita illius instantis dignificata à se ipsa. Probo consequentiam, quia vt supra ex Vasquez ostendebamus, implicat existere formam dignificantem in subiecto operante atque illa non dignificare: quia solà sui assistentiã, siue inexistentiã in illo dignificat opera: quare, si vnio hypostatica realiter in illo instanti est, implicat non dignificare opera humanitatis vbi primum in suo signo fuerint: quòd autem ob merita dignificata in eodem instanti ab ipsa vnione dari vnionem repugnet, apertum est. Nam merita dignificata, vt coniuncta cum vnione, naturã præcederent primum in eo instanti collatum, scilicet vnionem: quare vnio esset prior & posterior naturã se ipsã, quod implicat.

2 Dices ex nostra doctrina cert. 2. num. 4. sine. Res habita titulo meritorum & industriæ propriæ iucundior gloriosiorque est, quam si aliunde haberetur, ac proinde materia præmij esse potest: ergo vnio eadem habita independenter à meritis pro priori vt dignificet opera pro hoc instanti, dari poterit in præmij pro posteriori meritorum, vt iucundiùs, & gloriosius dependenter ab industria, & meritis humanitatis habeatur.

Dices esse repugnantiam, quòd in eodem instanti detur dependenter & independenter à meritis. Præterea crassam hanc repugnantiam in physicis, docens eundem terminum posse simul in eodem instanti creari

independenter à subiecto, & educi dependenter à subiecto, dicens, negandum esse terminum absolute non dependere in hoc instanti, nisi addatur vt creationis, quod non contradicit dependentiã in eodem instanti, quam habet vt educationis.

Dices secundò, repugnare, quia idem esset causa sui ipsius, seque ipsa prius, & posterius. Firma adhuc & indubitata erat hæc repugnantia in scholis; Sed adde nihil est humano discursui indubium, vt eam Recentiores nostri Valentini non negarint. Aiunt enim non magis repugnare rem esse priorem naturã se ipsa per actiones diuersas, quam esse se ipsã priorem & posteriorem per diuersas præsentias: quare non repugnare, vt idem seipsum reproducat, licet primo producere repugnet: quod addunt vt hæc doctrina mysterium Trinitatis non eueratur. Cæterum exemplo localis antecedentiã eiusdem ad seipsum per præsentias diuersas omnibus noto egregie decepti sunt, vt contra omnes repugnantiam productionis rei à se ipsa negarent. Prioritas enim localis non est rei in se, sed in loco, seu presentia: quare ex diuersitate & prioritate vnus presentia, & loci, in quo per illam est respectu alterius, quã sit in loco posteriori, potest esse localiter idem & posterius & prius; at prioritas, & posterioritas in causalitate actiua, licet sine actione non sit, est tamen rei secundum se suamque entitatem, & existentiam intrinsicam, quã nil se ipso realiter præcedere potest, quin sit in se prius quam sit in se, quod ex terminis repugnat ipsis. Secundo de conceptu agentis & causæ physice actiue est conueniens effectus: implicat autem aliquid se ipsum continere, ergo & esse causam actiua physice sui ipsius. Tertio de conceptu effectus est egredi à sua causa secundum suam entitatem: at implicat idem à se ipso egredi; ergo & esse sui ipsius effectum. Quarto quod sit ab aliquo recipit esse acti, quod solum habebat in potentia, antequam fieret ab illo: ergo nequit præsupponere suum esse actuale ex parte suæ causæ, vt supponere debet, vt fieri à se ipso queat. Quintò denique: de conceptu actionis est esse viam ab agente in effectum, vt exemplo via ab Athenis ad Thebas docuit sapienter Aristoteles: via autem nequit esse nisi inter extrema diuersa, vt patet: ergo actio nequit esse eiusdem ad se ipsum.

3 Verum licet hæc bene habeant de causa actiua physica: de causã verò actiua intentionali, siue exactiua, cuiusmodi sunt merita, non ita planè repugnantiam euincunt, quominus idem actiue se ipsum causare queat. Etenim eiusmodi causa effectum suum non continet, sed ab alio, in cuius virtute continetur, ipsum egredi exposcit, & quasi deprecatur, à quo insuper effectus egreditur in cuius potentia est, insuper inter quem & effectum via esse potest, seu actio, quia re ipsa sunt extrema diuersa: quare repugnantia assignata, quæ in causis actiuis physicis per influxum, in exactiuis seu actiuis intentionalibus videtur cessare: quare, cum merita præmij non actiue physice sed exactiue solum causent, non apparet repugnantia cur idem sui ipsius meritum in instanti eodem esse nequeat: imò vero probari facile videtur in rebus permanentibus naturã suã. Etenim hæc, cum primum sunt in hoc instanti, exigunt suam existentiam in instanti sequenti suamque entitatem, nec solum durationem; imò verò duratio à re durante nihilo in satis probabilis opinione discriminatur: ergo potest causa exactiua aliqua suam existentiam & entitatem pro eodem instanti exigere. Probatur consequentia: quia tota repugnantia in causa exactiua, quominus sui ipsius existentiam, & entitatem in hoc eodem instanti exigit, in quo iam esse videtur esse, quòd eadem essentia & existentia prius naturã sit, quam se ipsa. Hæc autem repugnantia adæquatè cum suam existentiam & entitatem exigit pro instanti sequenti; eadem quippe entitas naturã præcedit existens ad se ipsam suamque existentiam: Nec restat precedentiam

præcedentia in tempore, vt emolliatur repugnancia hæc præcedentia sui ipsius in causalitate & natura: ergo, si est causa actiua intentionalis siue exactiua sui ipsius pro instanti sequenti, illud in quo est, poterit esse exactiua sui ipsius pro instanti in quo est.

Reda: quit d. 8. sect. 6. à num. 69. Lugo discursum hunc nostrum in quem alij, ignaris nobis, videntur incidisse. Filius genitus in hac duratione potest Patrem mortuum in alia generari: & tamen non licet inferre: ergo & in hac, qua gignitur ab ipso, illum generare poterit: ergo, nec nostra valet consequentia: exigit suam entitatem pro alio instanti: ergo & pro hoc poterit exigere. Sed certè actioe diuersa nulla est repugnancia, quod filius in eodem instanti, quo gignitur Patrem producat, si potentia generatiua, & reliqua adesse in eodem instanti possent. Pone casum in igne producto, & producente, & admittam consequentiam, nemôque negabit de potentia absoluta, nisi qui neget aliquid posse simul duplici totali actione pendere. Ratio est: quia prioritas non est in entitate causæ, & effectus nudis, sed, vt coniunctis cum actione, & dependentia, quæ vbi distincte inter diuersos ponuntur, non infertur idem, vt realiter prius, esse realiter seipso posterius. Si ergo æqua vtrouique ratio sit, potius confirmatur hac tua impugnatione discursus factus, quam improbetur.

Impugnatur rursus: quia, si valet in causa exactiua, discursus valebit & in actiue physica, quod renuimus. Nam viuens causat physicè in alimento dispositiones, mediis quibus diutius duret in sequenti duratione, physicèque causetur: ergo, & quibus physicè causetur in hac duratione poterit causare. Plura tamen supponit probanda, & quod viuens causat physicè dispositiones in alimento, & quod hæc in instanti sequenti physicè causet viuens. Nam dispositiones in alimentum viuentis à dispositionibus inducuntur, & inducæ viuens exactiue solum, non influxiue, conferunt.

4 Sed verò, licet his discursus nosster non quassetur, ac proinde nobis aliquando placeret, tamen quia ex illo firmum, statum, & torque saculis apud Patres, & Theologos sanctum axioma solida philosophiæ innixum euerit, nempe, *principium meriti non posse adere sub meritum*, reiiciendus hic erit, negandumque viuens, & causam actiuam intentionalem, siue exactiuam se ipsam causare in eodem instanti posse, licet possit in diuerso, vt omnes fatentur. Ratio autem disparitatis est: quia ad exigentiam siue actiuitatem intentionalem requiritur existentia rei exigentis in eodem instanti, in quo exigit: si autem requiritur existentia rei in hoc instanti, vt exigit in illo suam existentiam, pro illo non poterit exigere: nil enim exigit ab alio quod habitum iam præsupponit: cum autem eadem res existens in hoc instanti, sui existentiam in alio sequenti nec habeat nec supponere debeat, vt pro illo existere exigit, poterit suam existentiam pro sequenti, exigere; insuper prioritas & posterioritas respectu vnus & eiusdem rei, in eodem instanti contradicit, secus in diuersis, vt patet. Licet autem actio è causa exactiua physicè non fluat, sed ab eo, à quo effectus exactus obtinendus est, tamen ante eam actionem existentia exigentis absoluta præcedit realiter cognita, vt moueat operaturum. Nec refert, licet præsupponatur per vnã actionem posse rursus fieri à Deo per aliam: ergo, & esse seipso posterior exactiue res eadem. Distinguo, per actionem quam exigit, præcedatque naturà res eadem, nego antecedens, quia illa opus non habet; quæ ex solo Dei arbitrio pendeat, fateor: & nego consequentiam. Ad objectionem ergo ex nostra doctrina desumptam constat ex impossibilitate data materiam præmij meritorum vnione dignificatorum ipsam vnionem esse non posse. Deinde: licet ea repugnancia non esset ex eo quod supponatur præhabita ex parte merentis, materia præ-

mij secundum suam entitatem esse nequit; quod enim meum iam erat possessiue, materia præmij non est, secus quod meum est iure dignitatis solum. Negarique potest absolute; tunc enim secundum se donari poterit ob merita, iucundiusque ob illa iam eueniet, vt dicebamus. Hactenus propugnata ratio communis est, in Vazquiana doctrina, pro qua diu steteramus pro conclusione prima, quam hic statuēbamus eamque, etsi alienam latius persecuti sumus, atque contra aliorum solutiones obfirmauimus, vt doctrinas alias viles contra aliquas inuitas & paradoxas Recentiorum datis solutionibus contentas statueremus ea verò communis probatio Vazquianorum imbellis prorsus est. Vt enim controuerli. 3. d. 3. q. 2. cert. 2. n. 6. & 7. ostendebamus, vnio hypostatica eo ipso quod in præmij operis detur, eodem instanti temporis, quo illud ab humanitate pro priori naturæ eliciebatur, effi operi & operanti in duratione coexistat, illud non dignificaret, ob ibidem datas rationes: quare, etsi operibus humanitatis pro priori naturæ ad vnionem hypostaticam in primo instanti vnionis illius elicitis in præmij vnio hypostatica instantis illius primi donaretur, opera illa non dignificaret: nec opus proinde esset, vt principium dignificans meritum sub idem meritum caderet, quod dignificabat, vt argumento factò contendebatur. Solidè ergo conclusio nostra negatiua de facto & de possibili probanda est ex dictis controuerli. 3. d. 3. q. 1. cert. 1. n. 5. & 6. & cert. 2. vbi meritum animæ pro priori naturæ vnice hypostaticè, atque operantis respectu vnionis hypostaticè corporis de facto negati, datis probationibus n. 3. non paucis. Negatiuam verò conclusionem de possibili adhuc multis nec leuibus argumentis propriis ostendimus controuerli. 3. d. 3. q. 2. cert. 3. per totum: quibus nunc otiosè repetendis iure supersedeo. Ceterum cuiusnam durationis vnio sub merita, vel animæ seorsim operantis vel humanitatis pro naturæ priori ad vnionem de facto non venerit; quandoquidem tota sua duratione venire sub merita humanitatis non potuit? Respondeo cum Theologis omnibus esse vnionem instantis primi, vt probant Pauli, & Augustini testimonia data q. 1. & 2. proxime citatis suadetque ratio. Illius enim durationis vnio sine meritis donanda connaturali prouidentia fuit, ad quam nulla merita duratione præcesserunt, non autem durationis illius, quæ merita tempore præsupponit.

6 Dico secundo per opera dignificanda ab vnione in primo instanti meruit Christus vnionis continuationem: siue conseruationem pro sequentibus. Est contra Vasquez d. 18. c. 3. num. 14. §. *Ar quæret aliquis* Granad. tract. 14. d. 2. sect. 2. num. 8. Lugo d. 21. sect. 2. n. 20. Est autem Conclusio Soarij d. 10. lect. 4. §. *hæc responsio*. Ratio ex dictis prona; quia vnio secundi instantis non supponitur ad dignificanda opera humanitatis elicita pro primo, etiam in aduersariorum doctrina: ergo nulla est repugnancia vt opera primi dignificata ab vnione eam promereantur pro secundo & reliquis. Ex alia verò parte Christi humanitati gloriosius est promeruisse & obtinuisse ex meritis, quam non obtinuisse ex illis: ergo de facto continuationem seu conseruationem vnionis promerita est per opera primi instantis.

Dices: existentia vnionis pro primo instanti eadem est atque eius existentia pro secundo: nec aliud est mereri conseruationem, quam mereri existentiam vnionis pro sequenti duratione: ergo, si dignificat opera pro primo ad seipsam pro secundo, dignificat ad seipsam: quod implicat. Confirmatur: quia tota dignificatio operum ab vnione est, quin duratio antecedens dignificet. Dices idem pro hoc instanti posse esse causam sui ipsius pro sequenti. Contra tamen: quia ignis nunc existens poterit in seipsum agere in instanti sequenti. Contra secundo: quia agens ad influxum, & ad actionem requirit simultaneam existentiam cum

E t e e effectus

effectu; alioqui ab agente, qui immediatè fuit, & nunc non est, poterit esse effectus, & in illum actio: nimirum modus sine re cuius est modus. Sed, licet hæc contra causationem actiuam per physicum influxum sui ipsorum ex vno instanti in aliud concludant, secus contra principia exactiua, quæ sunt existentiam pro sequenti duratione exigunt in antecedenti, vt de rebus natura sua permanentibus in confesso apud omnes est. Merita autem ex causis exactiuis respectu præmij sunt, non ex fluxiuis, vt patet: quare vnio merita dignificare poterit in hoc instanti ad seipsam obtinendam tanquam præmium in instanti sequenti.

7 Obiicit Lugo titulum esse adæquatum conseruationis in prima vnionis productione: ergo non est conseruata ob merita. Nego consequentiã, vt in titulo æquato vnionis similiter respectu gloriæ corporis, quam ipse cum cæteris Theologis datam nihilominus ob merita fatentur. Obiicit secundo: vnione sanctificatur humanitas per Deitatem, quam illi affert pro instanti secundo: ergo, si ex meritis est vnio in secundo instanti, ex meritis sanctificabitur pro illo contra Dyonis. Alex. Basil. August. & alios negantes Christum propria exercitatione, & labore fuisse sanctificatum, sed sola natura. Nego consequentiam. Quia sanctificatum significat fieri sanctum, quod de primo instanti, non de conseruatione illius intelligitur. Secundo ea admissa non est contra Patres, qui valde extra rem inducuntur: cum solum velint Christum infinitè, & substantialiter sanctum esse à natura Diuina, nec solum sanctitate accidentali, quæ in nobis exercitio & labore paratur sæpe, & semper augetur.

Obiicit difficilior: Christus in primo instanti præfinitus est primo decreto passibilis ex fine nostræ redemptionis consummandæ per mortem: ergo præfinita est duratio & conseruatio vnionis vsque ad mortem seu toto vitæ tempore illo decreto; atqui decretum illud fuit à meritis independens: ergo decretum conseruationis vnionis toto vitæ tempore fuit independens à meritis. Soar. & Recentiores Complutenses, qui finem redemptionis per merita morte consummata obtinendæ efficaciter eo decreto intentum aiunt, confutamus d. de causa final. incarnationis, q. 3. Nos autem, qui cum finem decreto incarnationis efficaciter intentum negamus, eã obiectione minime tangimur.

8 Dico vltimò. Si vnio materiæ & formæ vnita etiam hypostaticè Verbo fuit, Christus reuersionem eius in resurrectione de facto meritis est. Ita Suar. & Granad. vbi proximè; dissensuri tamen videntur Vasquez & Lugo. Primus, quia non minus ad huius, quam ad conseruationem vnionis in vita meritum obest status beatificus Christi. Secundus ne sanctificatus aliquando sit Christus ex operibus. Vtrumque satis confutauimus. Conclusio eadem ratione probatur, quæ præcedens quæ quidem clarior hic est, cum nihil sit, quod eam exigat reuersionem vnionis.

Dices: anima, vtpote pars, exigit natura sua reuerti; distinguo; exigit reuerti ad hanc determinatè materiam, transeat: est suæ vnionis reuersionem ad Verbum non exigit.

Dices secundo Christi vitam, quia Verbi ac suppositi diuini, exigere, vt sit perpetua, vitæque Verbi, quod fieri nequit, nisi tota humanitas, quare & vnio materiæ, & animæ rursus reuertiatur: ergo aliquid fuit, quod eam vnionis reuersionem exigeret. Respondetur vitam humanitatis, dum erat, exigere perpetuitatem ac non mori, nec vnionem materiæ, & formæ deficere, cuiusque vnionem ad Verbum; aut communis salutis commodo vnionem materiæ, & formæ, cuiusque vnionem ad Verbum contra perpetuitatis exigentiam periisse. Tunc autem nil superfluum, quod vnionis reuersionem ad Verbum exposceret præter merita hominis Christi: qui cum in Dei obsequium, bonique publici reparationem appetere,

ret, in hominem Deum restitui obsequiis meritisque tantis exigebat. Et quidem, licet aliquid præterea esset, quod vnionis reuersionem præter merita exposceret, nil veritati conclusionis huius officeret.

QVÆSTIO II.

Quidnam Angelis Christus fuerit promeritus?

DE Angelis, siue bonis, siue malis, deque omnibus gratis à Deo in ipsos collatis, questio procedit.

CERTAMEN I.

Certa quadam, & circa primam gratiam aliorum iudicia.

1 **S**Tatuendum primo est Christum Angelis reliquæ dona præter primam gratiam, siue habitalem, siue auxiliantem meritis suis obtinuisse: cuiusmodi sunt illuminationes & gaudium de conuersione peccatorum. De illuminationibus docuit Dyonisius Areopagita 7. de Cœlest. Hierarch. ex quo Theodoret. in id ad Hæbr. 2. *vt gratia Dei pro omnibus gustaret mortem.* S. Thom. q. 29. de verit. art. 4. ad 5. omnesque Patres, ac Theologi, item ex illo ad Ephes. 1. *proposuit Deus instaurare omnia in Christo, quæ in cælis; & quæ in terra sunt in ipso:* vbi Anselm. reuocatos Angelos in Christo docet incarnationis reuelatione, & illuminatione: & quidem, cum ex Christi meritis Angeli nobis in custodiam fuerint destinati ex eisdem etiam ad nostri gubernationem, & pedagogiam illuminari citra dubium est. De gaudio etiam ex conuersione & iustificatione peccatorum constat: quia, cum in eo iustificationem ex Christi meritis supponant, non est vnde meritis Christi illud non debeant: idque colligunt ex 1. ad Ephes. Anselm. & Theodoret. & S. Thom. vbi August. cap. 62. & 63. Enchiridij, tum ob charitatem Angelorum erga iustificatos, tum ob suarum sedium reparationem, tum ob reconciliationem cum peccatoribus, quibuscum ante conuersionem & iustificationem inimicitias gerebant. Quo sensu verba data ex 1. ad Colos. interpretantur August. citato cap. 63. & 64. Chrysost. hom. 3. in eam Epistol. Theophilat. Theodoret. Bedareliquique interpretes idcirco Alex. 3. p. q. 12. m. 2. a. 3. §. 5. Durand. in 3. d. 13. q. 2. n. 7. Palud. q. 1. a. 3. ac cæteri Theologi præci ibi S. Thom. 3. p. q. 7. §. 8. §. 9. & cum eo Recentiores hæc dona illuminationis, & gaudij Angelorum de peccatorum conuersione meritis Christi adscribunt.

2 Circa primam Angelorum gratiam refertur error Origenis docentis homil. 1. in leuit. à med. & 2. circa med. atque hom. 9. in Lucam, gratiam, quæ à peccato mundarentur, seu iustificationis, ac remissionis peccatorum per Christi merita, passionem, ac mortem obtinuisse: eo quod dicat sanguinem Christi, non Hierosolymis solum, sed & in cælis effusum fuisse, ibique fructum spirituale obtinuisse. Hunc fuisse Origenis errorem afferunt Sixtus Senes. 5. Bibliot. annot. 117. Valentia noster cæstandus, Prætor Lelencho hæres. verbo *Origenista*, Sandex de visibili Monarch. hæres. 46. Verum quod ex eis locis refertur non hæresim hanc, sed bonum sensum continet, vel conclusionis primæ, vel Catholicarum sententiarum sequentium. Siquidem ea omnia